

PÄRNU VABAKOOL

**AASTATÖÖ KOOSTAMISE, VORMISTAMISE JA ETTEKANDMISE
JUHEND**

Pärnu 2025

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. AASTATÖÖDE SISULISED TUNNUSJONED	4
1.1 Uurimusliku töö sisulised tunnusjooned.	4
1.2 Loovtöö sisulised tunnusjooned.	4
2. AASTATÖÖ ÜLESEHITUS	5
2.1 Tiitelleht	6
2.2 Sisukord	6
2.3 Sissejuhatus	6
2.4 Kirjanduse ülevaade	6
2.5 Protsessi kirjeldus	7
2.6 Töö tulemused	7
2.7 Tulemuste analüüs	7
2.8 Kokkuvõte	7
2.9 Kasutatud allikad	7
2.10 Lisad	8
3. AASTATÖÖ VORMISTAMISE NÕUDED	9
3.1 Pealkirjad	9
3.2 Tabelid ja illustratsioonid	10
3.3 Viitamine	10
4. AASTATÖÖ ETTEKANDMINE	15
5. AASTATÖÖ HINDAMINE	16
Lisad	17
Lisa 1. Tiitellehe vormistamise näidis	17
Lisa 2. Tabelite ja illustratsioonide pealkirjastamise näidis	18

SISSEJUHATUS

Pärnu Vabakoolis koostavad kõik 8. klassi õpilased teadustöö põhimõtetest lähtuvalt uurimistöö või loovtöö.

Nõuetele vastav aastatöö valmib koostöös aastatöö juhendajaga.

- Valmis töö esitada PDF-formaadis komisjonile e-mailile ja köidetuna paberkandjal;
- köidetud versioonil peab olema tiitellehel juhendaja(te) allkiri aastatöö valmimise kohta;
- loovtöö esitamise tähtjaks on valmis praktiline kui kirjalik osa;
- aastatöö kaitsmine toimub slaidiesitluse vormis.

1. AASTATÖÖDE SISULISED TUNNUSJONED

1.1 Uurimusliku töö sisulised tunnused.

- **Objektiivsus.** Autor peab töös ilmutama võimalikult erapooletut suhtumist teemasse.
- **Tõestatavus.** Kõik esitatud väited peavad olema argumenteeritud ja millelegi tuginema.
- **Kontrollitavus.** Arvutus- ja arutluskäigud peavad olema kontrollitavad.
- **Selgus.** Töö tuleb koostada ja kirja panna nii, et sisu oleks üheselt arusaadav.
- **Minimaalsus.** Töö ei tohi sisaldada püstitatud eesmärgi saavutamiseks mittevajalikke osi.

1.2 Loovtöö sisulised tunnused.

- **Loovprojekt.** Kindla eesmärgi ja ulatusega terviklik töö (ülesanne, üritus) vm ettevõtmine.
- **Praktiline loovtöö.** Uudne, innovaatselisest ideest eneseteostusrõõmu pakkuv ja silmaringi avardav töö.

2. AASTATÖÖ ÜLESEHITUS

Aastatöö sisaldab järgmisi kohustuslike osi (sh järjekord):

TIITELLEHT

.....

SISUKORD

.....

SISSEJUHATUS

.....

1. KIRJANDUSE ÜLEVAADE

1.1

1.2

1.3

2. PROTSESSI KIRJELDUS

2.1

2.2

2.3

3. TÖÖ TULEMUSED

3.1

3.2

3.3

4. TULEMUSTE ANALÜÜS

4.1

4.2

4.3

KOKKUVÕTE

.....

KASUTATUD ALLIKAD

.....

Lisad

Lisa 1.

Lisa 2.

Lisa 3.

2.1 Tiitelleht

Tiitellehe tähtsaimaks osaks on pealkiri, mis peaks võimalikult selgelt kirjeldama töö sisu (vt näidist Lisa 1).

Kui töö on lisaks põhijuhendajale veel juhendajaid või konsultante, siis kirjutatakse nende andmed esimese juhendaja andmete alla.

2.2 Sisukord

Sisukord (vt lk 2) peab olema koostatud automaatselt, kasutades tekstitöötlusprogrammi võimalusi. Sisukorras esitatakse peatükkide ja alajaotuste täielikud pealkirjad koos vastavate leheküljenumbritega. Sisukorras tuleb esitada ka kõik lisad koos pealkirja ja alguslehekülje numbritega.

2.3 Sissejuhatus

Sissejuhatus on töö minimudel, milles sisaldub

- teema valiku põhjendus;
- teema aktuaalsus, uudsus, tähtsus;
- töö eesmärk;
- uurimismeetodi valiku põhjendus;

2.4 Kirjanduse ülevaade

Kirjanduse ülevaade on teoreetiline sissejuhatus uurimis- ja loovtöösse, mis sisaldab kasutatud allikatena ka võõrkeelseid materjale.

Kõikidele kasutatud allikatele tuleb nõuetekohaselt viidata (vt lk 11 - 14).

2.5 Protsessi kirjeldus

Aastatöö praktilise osa ettevalmistamise ja läbiviimise detailne kirjeldus (kasutatud vahendid, töövõtted, meetodid jms).

2.6 Töö tulemused

Selles peatükis kirjeldatakse aastatöös püstitatud eesmärgist lähtuvaid tulemusi, mis esitatakse tekstina, jooniste ja/või tabelitena, diagrammidena, video-/helifailidena jne.

2.7 Tulemuste analüüs

Autor esitab omapoolse seisukoha uuringus saadud tulemuste kohta. Kirjeldab, kas kasutatud meetodid õigustasid end, kas tulemused on ootuspärased.

2.8 Kokkuvõte

Kokkuvõttes kajastab autor töö olulisemaid tulemusi ja ettepanekuid, esitab lühidalt ja süstematiseeritult kõige olulisemad järeldused, ettepanekud ja lahendused olukorra muutmiseks. Kirjeldab, kas püstitatud eesmärk sai täidetud.

2.9 Kasutatud allikad

Kasutatud allikate loetelu peab sisaldama kõiki allikaid nii paberkandjal kui internetis ja olema esitatud tähestikulises järjekorras.

2.10 Lisad

Lisade ülesanne on töö põhisisu täiendamine ja illustreerimine. Lisad on seostatud töö sisuga (nt küsitluslehed, suuremad plaanid ja kaardid, mõõtmisprotokollid, dokumendi või fotokoopiad jms).

Lisad nummerdatakse iseseisvalt ja nendele tuleb põhitekstis viidata.

3. AASTATÖÖ VORMISTAMISE NÕUDED

Aastatöö kirjaliku sisulise osa maht on orienteeruvalt

- uurimistöö puhul 10 lehekülge,
- loovtöö puhul 7 lehekülge.

Lehekülgede arv käib kogu aastatöö kohta v.a tiitelleht ja töö lisad.

Aastatöö tuleb esitada trükitult (ühepoolselt A4-formaadis) ja digitaalselt PDF-failina.

Töö vormistamine:

- 1,5 reavahe,
- tähesuurust 11,
- kirjatüüpi *Arial*,
- lehe vaba äär on üleval ja all 2 cm,
- paremal 2 cm ja vasakul 3 cm,
- teksti serv on joondatud mõlemalt poolt (*justify*),
- leheküljed on nummerdatud (allservas, keskel) va. tiitelleht.

3.1 Pealkirjad

Põhipeatükkide pealkirjad kirjutatakse

- tähesuurusega 15
- suurte tähtedega,
- **paksus kirjas**,
- alustatakse uuelt lehelt,
- nummerdatakse araabia numbritega (va. kokkuvõtte ja kasutatud kirjandus).

Alapeatükkide pealkirjad kirjutatakse

- tähesuurusega 13 (kolmanda astme alapealkirjad tähesuurusega 11)
- väiketähtedega (va. suur algustäht),
- **paksus kirjas.**

3.2 Tabelid ja illustratsioonid

Tabelid ja illustratsioonid peavad olema nummerdatud, pealkirjastatud (vt näidist Lisa 2) ning nende päritolule viidatud. Autori enda tehtud joonistele, tabelitele, piltidele jm. materjalidele viitama ei pea.

3.3 Viitamine

Kõik teistelt autoritelt võetud seisukohad, andmed või faktid peavad olema nõuetekohaselt viidatud.

VIITAMISJUHTUM	KUIDAS TÖÖ PÕHIOSAS TEKSTIS VIIDATA	ABIKS KASUTATUD ALLIKATE LOETELU KOOSTAMISEL
	Viide on teksti sees sulgudes ja viitesulg peab üldjuhul sisaldama autori nime, teose ilmumisaastat ja kasutatud lehekülgi.	Kasutatud allikate loetelu sisaldab ainult töös kasutatud ja viidatud allikaid. Esita need algallika keeles ja järjestä tähestikuliselt. Kõigepealt loetle ladinatähestikulised allikad, seejärel muukeelne kirjandus.
AUTOR ON TEADA...		
Kui tsitaat või refereering koosneb ühest lausest , pane punkt pärast viite lõpusulgu:	Näide: "Nagu kirvetöö puhul ikka, nii ei pea ka mustandil mingit erilist tegu ega nägu olema, peaasi, et autor alguses minema ja pärast pidama saab" (Ehala 2000: 36).	Raamatute puhul esita loetelus järgmised andmed: autor (perekonnanimi koos eesnimetähega), ilmumisaasta, pealkiri (ja alapealkiri), köite või osa number, ilmumiskoht ja kirjastus (kirjastaja). Näide: Ehala, M. 2000. <i>Kirjutamise kunst</i> . Tallinn: Künnimees.
Kui tsitaat või refereering koosneb mitmest lausest , siis esita viide teksti järel, kusjuures punkti viite lõpusulu järel ei panda.	Näide: "Te olete käinud ära tee ussikesest inimeseni, aga palju on teis veel ussikest. Kord olite ahvid, aga praegugi veel on inimene ahvem kui ükski ahv." (Nietzsche 1993:7)	
Pikema refereriva tekstilõigu puhul kasuta selle alguses tekstisisest viidet ehk lihtsalt selgitavat lauset autori kohta.	Näide: Kirjandi ülesehitust on põhjalikult käsitlenud Martin Ehala õpikus "Kirjutamise kunst" (2000: 78-79).	

<p>Kui allikale tuleb järjest viidata ühel ja samal lehel mitu korda, on soovitatav pärast allika esimest viidet kasutada sõna <i>sealsamas</i> koos lehekülgede äranäitamisega.</p>	<p>Näide: (sealsamas: 65)</p>	
<p>Artikkel kogumikust või ajakirjast/ajalehest</p>		<p>Artikli kirje koosneb kahest osast. Esimeses osas on andmed artikli kohta (autori nimi, aasta, artikli pealkiri). Koosta see samamoodi nagu raamatu kirje.</p> <p>Näide 1: Saro, A. 2003. <i>Hermanise maagiline teater</i>. – Teater. Muusika. Kino, nr 6, lk 40-47.</p> <p>Näide 2: Joon, S. 2005. <i>Osa maakooles on linnakoolidest paremad</i>. – Pärnu Postimees 09.08., nr 152.</p>
<p>AUTOR EI OLE TEADA...</p>		
<p>Raamatul puudub autor, pole märgitud ka toimetajat ega koostajat</p>	<p>Kasuta viites pealkirja esimest sõna koos kolme punktiga või pealkirja suurtähtlühendit.</p> <p>Näide: "Rumaluse esimene aste on pidada end targaks" (Vabakasvatus...1992: 235).</p>	<p>Esita kasutatud allikate loetelus pealkirja märkimiseks kõigepealt töö põhiosas viitesulus kasutatud lühend ja võrdusmärk, seejärel täielik pealkiri, ilmumisaasta, millele järgneb väljaandmiskoht ja kirjastus.</p> <p>Näide 1: Vabaduskasvatus... = <i>Vabaduskasvatus. Rudolf Steineri pedagoogika. 1992.</i></p>

		Tallinn: Eesti Õppekirjanduse Keskus.
Puudub autor, kuid toimetaja või koostaja on märgitud	Viide sama.	Näide: KASM = <i>Kõigi aegade säravaimad mõtted kahel real või veel lühemalt 2001.</i> Toim Shanahan, J. Tallinn: Ersen.
INTERNETIMATERJALID...		
AUTOR ON TEADA	Märgi viitesulus autori nimi ja ilmumise aasta. Näide: “Püha Jüri on sõjameeste, maaharijate ja süütute neitsite kaitsepühak” (Kaeval 2003).	Esita autor, avaldamisaasta, pealkiri, interneti aadress ja kuupäev, mis seisuga materjale kasutasid. Näide: Kaeval, K. 2003. <i>Tori kirikuaeda paigaldati ratsamonument</i> http://kaldad.kolhoos.ee/stories , (10. september 2003)
AUTOR EI OLE TEADA	Näide: “Täiendavatele riigieksamitele registreerimise tähtaeg on 30. september 2003. a” (Täiendavad...2003). Ilmumisaasta puudumisel kirjuta viitesulgu materjali kasutamise kuupäev .	Viitesulus kasutad pealkirja lühendit või esimest sõna, millele järgneb võrdusmärk. Näide: Täiendavad... = <i>Täiendavad riigieksamid</i> 2003. http://www.ekk.edu.ee/index2.html , (23. august 2020)
PILDIMATERJALID, JOONISED, TABELID...		
AUTOR ON TEADA	Peale pildi, joonise vm pealkirja lisatakse sulgudesse autori perekonnanimi ja avaldamise	Esita autori perekonnanimi koos eesnimetähga, avaldamise aasta,

	<p>aasta.</p> <p>Näide: Joonis 1. Vabakooli õpilaste arvud klassides 2019/2020. (Mustikas, 2019)</p>	<p>pealkiri, meedia liik, interneti aadress ja kuupäev, mis seisuga materjale kasutasid.</p> <p>Näide: Mustikas, P. (2019) Vabakooli õpilaste arvud klassides 2019/2020 [Joonis]. http://www.vabakool.ee (11. november 2021)</p>
AUTOR EI OLE TEADA	<p>Peale pildi, joonise vm pealkirja jäetakse autor lisamata.</p> <p>Näide: Pilt 1. Uus koolihoone. (2006)</p>	<p>Näide: Uus koolihoone. (2006) [Pilt]. http://www.vabakool.ee/praktiline-info/uus-koolihoone/ (12. jaanuar 2022)</p>

4. AASTATÖÖ ETTEKANDMINE

Aastatöö esitlemine ja hindamine toimub aastakalendris määratud ajal.

Tööde kaitsmisele saab ainult tähtjaks esitatud juhendaja poolt allkirjastatud valmis tööga.

Ettekandmise õnnestumiseks on vaja

- head materjalitundmist;
- kõne head ülesehitust (pöördumine, olulise väljatoomine, töö ülesehituse järgimine, näited ja näitvahendid, kõne lõpetus);
- läbimõeldud esinemisoskust (kõnelema asumine, asend kõne ajal, silmside, selgus, kuuldavus, paras tempo, valmisolek vastata küsimustele);
- piisavat sisulist ja tehnilist valmistumist.

Ettekantud loovtöö (toimunud üritus vms) juures peab viibima hindamiskomisjon ning loovtöö autor peab tagama ürituse dokumenteerimise (kuulutus, fotod vm), et seda saaks kasutada oma töö esitlemisel.

5. AASTATÖÖ HINDAMINE

Töö hindamise eesmärk on anda tagasisidet aastatöö kui terviku kohta.

Aastatööd hindab aastatöökomisjon, kes arvestab hindamisel töö juhendaja arvamust.

Töö hindamisel lähtutakse juhendis esitatud nõuetest ja juhtnööridest. Käesoleva juhendi järgi sooritatud aastatöö eest märgitakse tunnistusele '*arvestatud*'. Mittesooritatud või nõuetele ja/või õpilase võimetele mittevastava töö eest kirjutatakse tunnistusele '*mittearvestatud*'. Rühmatöö puhul antakse hinnang iga liikme tööle. Töö teema ning tulemus märgitakse klassi- ja lõputunnistusele. Aastatöö sooritamine Pärnu Vabakooli 8.-9. klassis on tingimus klassi ja põhikooli lõpetamiseks.

Lisad

Lisa 1. Tiitellehe vormistamise näidis

PÄRNU VABAKOOL

Paula Maasikas

ÜLEVAADE MAAILMA ÕNNELIKEMATEST RIIKIDEST

Uurimistöo / Loovtöö

8. klass / 9. klass

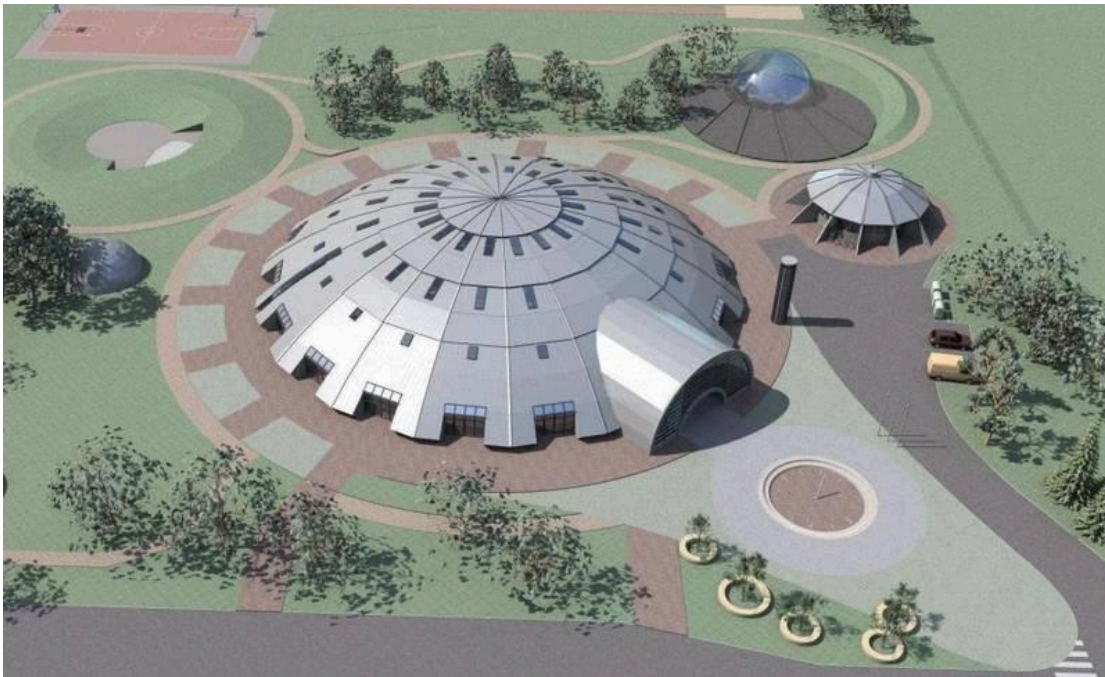
Juhendaja: Maarja Vaarikas

.....

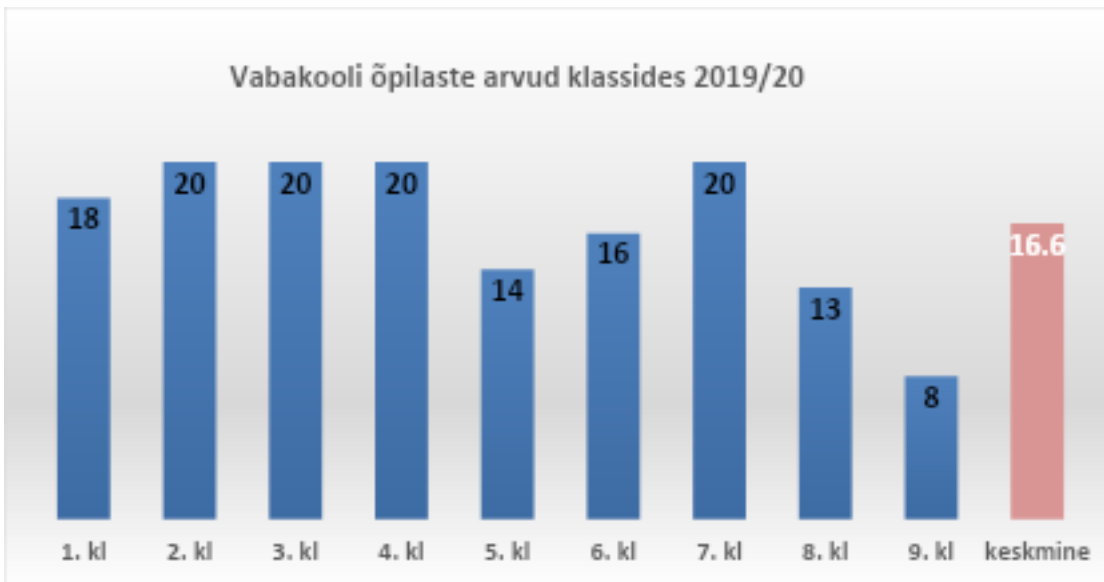
(juhendaja allkiri)

Pärnu 2023

Lisa 2. Tabelite ja illustratsioonide pealkirjastamise näidis

Pilt 1. Uus koolihoone. (2006)

Joonis 1. Vabakooli õpilaste arvud klassides 2019/2020. (Mustikas, 2019)